

حکایتین مجموعه

حکایتین مجموعه

کیف
۲۰۲۱

حکایتیں مجموعہ۔۔ محرر: بخت آور شاہ یف علی گوہر شاہ حیدرویچ
خفازم چاپ، اصلاح یت کامل چورجن۔ پیوہند:
تکمیل سیخن الفبا خرنونے زف ارد۔
-کیف: شخصے ابتکارات، ۲۰۲۱۔ ۴۴ صحیفہ۔

مم کتابچہ تے مجموعہ یے حکایتیں اس م. اوفے، م. سعدے، جمال الدین رومے یتہ دگہ
بین، وھذبن تر خرنونے زف گردنچن خہ، جمع سیخ۔

اس چدوم قسمے کتابچہ بہ غیر از تاجیکے متن بی محرر یا بی وے مسوول نمایندہ بین
اجازتے نسخہ زئبت ممکن نیست۔
بہ استثنای متن تاجیکی، استفادہ از ہر قسمت این کتابچہ بدون اجازہ ی درخواست کتبی از
محرر و یا نمایندگان مسوول مجاز نیست۔

© بخت آور شاہ یف
© لیتوین ا. ن.، رسام
بخت آور شاہ یف علی گوہر شاہ حیدرویچ

مجموعه حکایت ها. چاپ چهارم، اصلاح کامل شده.
به زبان شغنائی۔۔ کیف: ابتکارات شخصی، ۲۰۲۱، - ۴۴ صفحه.

در مجموعه نمونه های از آثار کلاسیکان ادبیات فارسی۔ تاجیک، از جمله م. اوفے، م. سعدے، جمال الدین رومے و دیگران به زبان شغنائی ترجمه شده درج گردیدند.
ضمیمه: الفبای تکمیل شده زبان شغنائی، که پیشنهادی ترتیب دهنده است.

بخت آور شاه یف علی گوهر شاه حیدرویچ
حکایتین مجموعه. خُقارُم چاپ، اصلاح یت کامل چورچن
-کیف: شخصی ابتکارات، ۲۰۲۱۔ ۴۴ صحیفه.

مَم کتابچه تے مجموعه یے حکایتین اس م. اوفے، م. سعدے، جمال الدین رومے یتہ دِگه
بین، وهذبن تر خُرنونے زف گُردبچن خه، جمع سیخ.

پیوهند: تکمیل سیخن الفبا خُرنونے زف ارد.

لطفا پیشنهادات و خواسته های خود را به آدرس ذیل روان کنید:

aligawhar.bakh@gmail.com

چاپ ۲۰۲۱.۱۰.۰۲
بخت آور شاه یف علی گوهر شاه حیدرویچ

ابتکارات شخصی

گردبنیج اس سریلیک تر خُرنونے: سرور شاه ارکان

کلگرے۔ کانادا، می ۲۰۲۴

مندرجات

- 2 حکایتیں مجموعہ
- 6 اول سخن
- 7 عقل دار برہج
- 8 گندگے عاقبت
- 9 سر بشہند فعل
- 10 عیار چُبن
- 11 دھقون ات بنہرے مرد
- 12 بی وفا رفیق
- 13 بنہب دزد
- 14 حکایہ در بارہ بے دروغ ات راست
- 15 حکایت در بارہ بے نیکبختے بت بد بختے
- 16 حکایت در بارہ بے دو رویگے
- 17 حکایت در بارہ بے فائدہ بے وحدت ات دوستے
- 18 دعوا بینے زف وستاذ ات کینتی بون
- 19 حکایتے دھقون ات شبر
- 20 خبر اس سپرے غلبہ بے ظالمین
- 21 حکایت دربارہ بے بغداد دفوسک انجھفج
- 23 اختلاف ات دعوا در بارہ بے فیل قالب
- 25 خرہنگ قزوینے چارک اند فڈ وے داو شبر صورت خو فیک تے گلک دند ات بعد بنیمون ستاو اس دھرڈ سوزیں
- 27 نقل در بارہ بے اک وے چارک، یو بے پوند تے شع خہ نندد
- 29 قصہ بے جویا بت اک وے غذہ یو بے خو تہت خہ نیود
- 31 بناج دُترجن بنہرے
- 33 باورے دنداو یوریں وفایے برد
- 36 پپوہند- ۱
- 37 پپوہند- ۲

اول سخن

فی الجملہ، اعتماد مکن بر ثبات دھر،
کاین کار خانہ ایست، کہ تغیرر میکنند!
حافظ شیرازی

عزیز رفیق!

یَم حَلِّک کتابک ادے تمہ-رد پبسنهاد خہ سؤد، یست نتیجہ یے ترجمہ اس الہف معلّم کتابین۔ بندہ یند مقصد دس فُد، لہک خرنون زمین اند نثر مس خو پوند بیدے یث بیت کینست۔ اِنسکارت باید لوٹ ام، ادے مآش ترجمہ فُکہ جا اصل قتے پُررہ برابر نیست، سعی دوند فُد ادے، لہک مولف فکر آتھ لوفج سؤد۔ دے سبب پرا اک اد ادے اصل گہ وخت نظم فُد، اتہ وے تر نثر گردبنتاو اس رویے وے نظوم ادے یو نظم اند خہ، لپ وخت نہ بافتت۔ ذبیوئم اک اد ادے قریب یے اصل برابر ترجمہ اس حد زیاد وخت ات محنت طلب کینست۔ بعد، ترجمونے، یعنی تلماچ و ہذاو۔ ید مس کسب، ات آتھ، ید ہر جے ندت نیست۔

ارہ یم سبب۔ یم کتابک اساسن مکتب ہناگردین جہت چاپ ست، اتہ اس حد زیاد قیل ات قال آدم دلگیر کینست۔ غلہ بین ارد مس مو گمون، مم اس نظر نرجمپتاو بی فایدہ نیست۔ دیگر گہ، تہم ہنایچین ارد کارے دُنیا یند نپک تقدیر آرزو کن ام۔ اتہ بعد اک مے مُلک اند ام مآش ات تمہ خہ، اس رویے حافظ گفتمہ: " یم دس کارخونہ یدے مم تغیر ذہن، دے جہت مو خاپین ات مقصد دسگہ یدے، لہک تمہ اس تغیرات سر وختینجہ خبردار قے بیت، یا دے نی خُبث وے تشکیلیت۔

اس رویے احترام، علی گوہر بخت اور شاہ یف
کیف، ۲۳ ستمبر، ۲۰۰۴ سال۔

نوٹ: مم ارہ یم چاپ اند الہف حکایتین بن دوس تغیر ست۔ بہ غیر اس دے، ووقد گہ حکایتین ام مس علاوہ چود۔ صورتبے مم کتابچہ یرد مو رفیق الکساندر نیکولایویچ لتوین تیزد، دے جہت وے رد قُلُغ لوٹ ام۔ تغیرے متن ید یے لطف اس رفیق قربانف خوش قدم فُد۔ علی گوہر بخت اور شاہ یف
کیف، ۲۱۔۱۰۔۲۰۱۴

نوٹ: حَقَام چاپ نو املا قایدہ قتیر۔

علی گوہر بخت اور شاہ یف، کیف، ۲۸۔۰۶۔۲۰۱۸

اھدا سؤد غیاث الدین ات تیمور ارد، مو پَخین ارد۔

عقل دار برهج (سوگ)

یہ گھرم مہٹ اند، یہ برهج خبثتسنہ قد۔ یہ رواد ات ار خو بیر چاست، بنخ کو کہ دند۔ دریا قریبے یند نہ نماید، فقط وم بیر فہ باغبان ات چدین دشییدن ہر رھنگ قالینین بن پھن سیخ۔ چوبستے یت یہ حویلے درون گزہ تر وم خبم یت۔ خھفد خو وے پھلے ندے ناست، بعدے ار وے درون کلہ زاد، ارم بنخ تا گزہ میونہ دوند۔ اتہ یہ ار وم بنخ نہ فھردبند خو نول فریٹاؤ۔ خو گرگنوبنہ یہ چوبست، وے حویلے خبز اندے یہ سنگاگ وینت، بعدے وے تئٹ فھمت، چیر شیچ کبنت۔ روئست تر وے سنگاگ خو یہ خلک زیرکے خو نول اند فود خو پتئودے ار گزہ۔ چوبستے۔ یہ بنخ دوسیک سفھد۔ توندبجے وم بنخ یہ کزہ پررہ نہ فریٹت، دے کارے تکرار چود۔ بعدے یہ برهج خو تئسنگے فریٹت خو روئست پس خو رسق ات پس خو کارٹ۔

گندگے عاقبت

نقل کینن ادے، قدیم دورہ ندے، یے چارکے بصرہ خبز اند زندگے چورج. وے ند مال فنہ فُذج. هر فبگه بعدے مال ذوُخداو یو یے رمادج ادے ار وے ذویجن بنسوقد لهک لیث بنشخ گردنبن، اته سحرکے یاسپن پردنداو.

بیو اس وے چوپونبنے دے کار وینچ خو لوقجے وے رد:- ای خواجه، مورد دس نماید ادے کار خیونت قته برابر، اته گمون کن ام، دے عاقبت بشهند نِسْت. یو یے وے رد جواب ذاذج: - اه را، ید مو کار، وُز ته تو نه نِغور ام، ساو خو کار کے!

یے مپٹ وے مال- اس کلوخ تا ربزگے چار پا- دره غثف اند چرا کینت ات، خبسن بارون سر سود خو اس دره تیر سپل خهفتت خو ار تکاٹ ارد دریا گهرزد. یو چوپون چاست-الاج نِسْت، مال لهکینت خو فربنست زبینت پے یے غله سئد خو دے جهت خو جون خلاص کینت. اته ید دریا گهینچن بد هیبت سپل دے چارک مال فُک یئست. ید چوپون بی مالت یازد تر دے صایبے مال خبز، یو یے وینچ وے خو پینشچے:

-ای خواجه، اک وم بنشت هر مپٹ ار بنسوقد خه گردنبت، فُکت یکباره جمع ست خو سپل گهبتت خو تو مالے یاد....
اس محمدے اوفے

سر بشہند فعل

اس روپخکے وَم بُخ پببئخچ:
-ای نہن، تو مورد فہرذے یے بس فعل لوقداو ادے، لہک وُز وے قتے اس فُکث گدپن،
ادے خہ ذے یپن، خو خلاص ام؟
وے نہنے لوقج:
-دسگہ فعلپن بن لپ، اما سر بشہند فعل اکہ یدے ہر وخت گدپن فُج ارد خہ قے یپن، تو خو
رئخ اند قے، لہک وھذ تو ونبن ات نہ تو اس وپف.

اس عبدالرحمون جومے

عیار چُبن

یہ مَرخُونج شغال یہ پوندک قتے نرجیذج ات یو
پوندے وے فُورج تر قشلاق کنارہ. تر یہ حویلے
نزدیک سُدج، وینچے یدے وے حویلے دپوال تیر
تے یہ بشہند فربے چُبن نوسچ. خو دل اندے
لُوقج:

- پد ادہ رسق!

بعد یو تر وے دپوال، تر چُبن بیر قریب دے یثچ
خو لُوقجے:

-سلوم، ای بہ زبب چُبن! اس نو گھپ توند کو خبر
یست آ، یا نست؟

یو چُبنے پینسچ:

-یو چدوم گھپ؟

پد شغالے جواب ذاذج:

-اہ جون، اس نُر اندے فُک جون داربن درون اند
صلح ات امونے بلون چورج، خہ دَرندہ یت، خہ
وابن خوار درون اند، خہ خونگے یت وحشے

مابین اند. پدہ، یہ، خہفخ شچ ار تگاف، مات تو آبننا ساو أم، هر رهنگ فرادهر فُکہ جا
همراه قے یأم.

یو چُبنے خو مہک دراز چورج خو دَر درو چیبنتاو سُدج. شغالے اس وے پینسچ:

-تو تہ دے طرف چیز جہت دوند کلله (کلہ) دھذے؟

یو چُبنے لُوقج:

-اہ را، اس دَر اندیر گدبن غول (گلہ) نمایون سُت. مو گُمون، تر ماش طرف تہ ژازبن.
شغالے دے بُسُذج خو خیچ درو یغبتاو سُدج، بہ راستے یث، اس وے طرف سگہ جق تر

غور درو یت، بعد واستہ- واستہ تر پوند دُبد. پد چوینے پینسچ اس وے:

-اہ فراد، تو-ت ترکہ دوند بی ثمر، یم صلح ات امونے بلون، اس گدبن تو-ند چیز غم؟

یو شغالے جواب ذاذج:

-مگم تہزدے ازود اند خو رخنئون أم، یست فُبد وھذ
گدبن اس دے گھپ بی خبر قے یبن ات تکہ-تکہ گہ
مو نہ کنبن!

دھقون ات بنہرے مرد

یہ چارک اس بنہرے کم بغل دھقون قتے
آبنناگے چورج. تابستون جبف تر دھقون خبز،
تر قشلاق، وے جاندے فُذج. وے دھقون اندپن
فُذ پالیز ات باغ، مپوہ یت سبزہ وات قتے یے یو
ہم اس خو، ہم اس وے خو مپمؤنے تآمین
چورج.

اس دے کار یے چند سال نرجیست، اتہ یو
چارکے مدرسہ مس تیار چورج ات، امیرے
وے مُلکے چوبنچ، یو کار دُون درو سید، بعدے
وے یے قسمة بنہر اند قاضے تعین چورج. ید
گھپ واستہ۔ واستہ پهن سوڈ خو تر دے دھقون
غور مس نپد۔ یو یے خایین چورج ادے، کو

سوڈ، اس خو کینہ آبننا دے کار قتے تبریک ات خُش باشے کینت. اس قشلاق روون سوڈ
تر بنہر، پرسون- پرسون وے قاضے خونہ فُرد خو بعد دپذد تر وے خبز. اتہ یو اک دے
وخت اند تر قاضے خونہ بنہر کلونپن قتے چق-چق اند فُذ. دوند سرگرمے خو انجوقچ،
ادے تر وے دھقون طرف چینستاو مس زارذ نہ فُرد. ید دھقونے خَبَنٹ سلوم چورج. بعد
اس دے یو قاضے اس خو جای تے اندویج خو، خو پیخے تر وے گردنچ، اتہ یمے خو
دُست تر وے انترچ، گویا لہک کلہ یے دست کینت. اما یو یے خو دُست نہ دھکچورج خو،
خو پیخے چورج خینس خو نُنڈتے پیننچ:

-اہ را تو-ت چھی، اتہ چیز کار قتے یت یٹچ؟
دھقونے رُندت وے رد جواب ڈانج:

-وُز اُم تو فلونے آبننا، بِنْد اُم ادے تو-ت کور سُدج، دے جہت اُم یت، لوم خبر تو زئم...

راست تورد لوم وُز دے دُون مردم شاعر،
چیز دذ وے ند فرقے نُر گھپ اس بیار:
موند ضلول فُذ، بیار اُم فُذ رفیق،
شچ مو حال بیدے، نِست اُم تورد شفیق!*

*قطعہ اس محرر

بی وفا رفیق

ذو رفیقین فِخ. بیو اند وے گھپ ات
کارپن پے ہم دِگہ جور، پگہ سُسْت
وعدہ بیت بناجے جن. مصلحتین
چورج خو تر سفرین نَبَسْتِیخ. پوند
اند پے وِہف اند دَیدو (دَی دو) کُد
ذاذج، وے یپن مس بعد خورد ہمراہ
زانبج. هر وختین هر جائند گرزہ
خیداو دے ناست، وے کُد اردین
دوسک گرزہ کھند ات پے ذو
سِتخون مس پَننوج. بعد اس پے چند
مہٹ پوند اند شَقب رهنبن وِہف تے
هجوم کن بن. پد بناجے جن رخیثت.
اتہ پد شبردل وِہف قتے قَد-مہ-قَد

سود خو ذو-ارہی وِہف پَرغینت ات، پد کُد مس وِہف تے نَدَفخت، بیو اند وے پاڈ ژریذد ات
بیو اند وے دُست، دھڈ رهنبن خو زهرہ باذ ذبن خو رخیثین. بعد اس دے واقعہ پد یکم دے
کُد قتے فا تر پوند نِہد. الہف تے یپن ات، پد دویم رفیق پبدا سود، اس خو کار بنسپمون،
بَخِنسب طلہپت ات لوقد تہ اہ را وُز ام مَرخونج، دوسک گرزہ مورد دھک. پد یگمے گرزہ
کُد ارد پَننوج خو لوَقجے:

-اس بی وفا بیت بناجے جن رفیق کُد بی!

اس حسین واعظے کاشفے

بشهب دزد

یہ بشهب تر یے بیچاره چارک جای یے دزد
دبذج. تارکے ندے وے محله درون قیمت مال
خورد بشکیداو سر کبنت. پد صایبخونه اس دے
دزد خَش- خَش اگه سود خو ترود- تَرَم چاست،
کو پد چیز، بعد وے قالب تر تاق رُخے دوسیک
وینت. اس رویے خو فراست فهمت، پد دزد.
دذے لَوْج وے-رد: - اه فَراد، مپین ندے یت
مس مَاش چید ارد خه بشکورجت، یے چیز
بشهند کاجارپن ات نه فَرورجت، دوند جهت
ادے وپف پن مَاش پات بشاه نوگرپن پگات
پرجوqd خو ازود اندپن یاد!

حکایہ در بارہ یے دروغ ات راست

دس أم بنُد، ادے یے اسیر زیدوا اردے
پات بناہ فرمون داذج. یو اسیر نامپذ ندے
اس وے پات بناہ نمو درو چید سوَد، بہ
مئل، هر چه ند وے جون چه نَبستید خہ
فید، هر چیز دل اند خہ فید، لوفد تہ. پات
بناہ سوال داذج:

-پد تہ چیز لوفد؟

بیو اس وزیر بنے نپک کردار جواب داذج:
-ای خداوند، لوفد تہ قهر اند عمل مہ کنبت
ات مردم گناہ اوقبت.

یو پات بناہ یے دوسک چرت داذج اس
وے گناہ نرجبذج. یو یگہ وزیر، مے اول
قتے ضد خہ فذج، لوفجے:

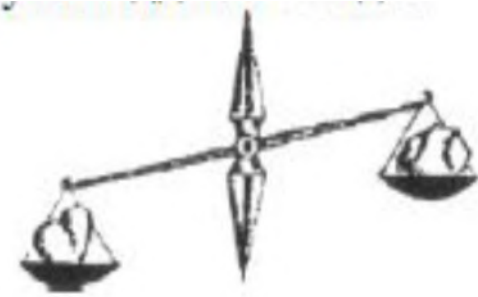
-مأش باید پات بناہ خبز اند بہ غیر اس
راست گھپ دگرگہ یے چیز گہ مہ لوف
أم. پد اسیر اس پات بناہ نمو چود ات
ناسزایے لود.

پات بناہ بند وے پیخ خینس سذج خو لوفجے:

-پد دے دروغ مصلحت قتے فد، یعنی زندہ بند وے جون برباذ مہ سوَد، اتہ پد تو راست
گندگے قتے. دے جہت دروغ ادے یو مصلحت خہ فیرت، بیدے اس راست ادے یو فتنہ بر
پا خہ کنبت.

هر چه ند ادے وے سخن شاہ خہ زئزد،
حیف فید، اگہ نپکے بر خو نہ زئزد.

اس " گلستونے " مصلح الدینے سعدے

حکایت در بارہ یہ نیکبختے یت بد بختے

کاچار باید دس فید، لہک تو زندگے
رد راحت فیرت، نہ تو باید خو عمر
صرف کنے کارچار جمع چیداو ارد.
اس عاقل بن پینٹچ:
-نیکبخت ات بد بخت اند اس یکدیگر
چیز فرق؟
لودے:

- نیکبخت اکو، خودے یت دھکچودے
یت نبردے، اتہ بد بخت اکو- مود ات
فگتے اس دست داد.
مہ کے نماز اند یاد تو
اس وے شوم، یو خہ مود،
خیداوے زارڈ نہ قود ات،
کاچارے جمع خہ چود.

وُز اُم مورخک جناو گہ وخت پاڈ بیر
اند،

خچینخ اُم نست، مے یت وے در ژریرد اند.
مو شکر یست اس خو بازے تا پے تیر اند،
نہ سڈج چُست مردم آزارے ضمیر اند...
اس " گلستونے " مصلح الدینے سعدے

حکایت در بارہ یہ دو رویگے

یہ زاہد مہمون فُذج تر پات بناہ خبز۔
دستار خون تے یہ گرزہ کہم دے چورج، اس
اک وے یدے یو وے عادت خہ فُذج، اتہ نمازے
دراز دے چورج اس وے یدے، یو ضلول خہ
فُذج۔ لہک پات بناہ دے وینت خو دے جہت
وے زاہد آبرو پات بناہ خبز اند بلندے سود۔

خرہنگ تو کعبہ فرہیے، ای اعرابے،
دے پوندت تو خہ زابنج، ید تر ترکستون سود!

بعد اس مہمونے زاہد تر چید یٹج خو لوقجے:
-فیت دم دستار خون ویدیت، اتہ گرزہ مس لپ
دے بیٹے رے بیٹ۔

وے یُخ صایب فراست فُذ، بعدے وے رد سوال
ذاج:

-اہ تہت، توت تر سلطون بزم فُذ، نخا ترم پن
کہم دھکچود؟

یو زاہدے جواب ذاج:

-وے بزم مردم درون اند ام وُز نہ فہرذاد خو ضلولے دانگہ گرزہ خہم۔
وے یُخ لوقج:

-اہ تہت، پس خو نماز مس مہ بنای، یہ چیزت نہ چورج، ید نماز ثواب لہک وے یرین
کبت!

تو ہنرین بنن تے یت عیببن جای چورج پے بغل،
تو پولبن چیز ارد فرہیبن، ای بدکردارے بغل؟

اس "گلستونے" مصلح الدینے سعدے

حکایت در بارہ یہ فائدہ ہے وحدت ات دوستی

یہ غذہ بُخ یت تر خو تہت خبز خو لودے وے
رد:

-تہتک، مو یے ماش ہمسایہ پخ بنیقد!
وے تہتے دذ فک خو زیریاتین قیود، بعدے ہر
یکے وپف ارد دھکچود سئحک، ات وے سر
فشتیرے، وے ند وے قوت اس دگہ بین سر
کہم خہ فد، رماد، لہک وے خو سئح فریرد۔ یو
یے آسوانٹ وے فرینست۔ وپف تہتے اس خو
زریاتین وپف سئحکین جمع چود خو دذے وپف
پے یکدگر، چودے وپف دستہ خو بعدے بہد
قتے وپف خبنت قیست۔ اس فشتیر تا خدیرے
ہر یک رماد وے دستہ فرینستاو، بیوے نہ
قہرذاد۔ لودے:

-اے خو تہت جون بُخین، چسبت، تمہ مس یکجا خہ قے بیبت، بیو تمہ بنیقداو نہ قہرذبد!
وے فشتیر پُخے لود:

-اہ تہت، آدمین بن سئحین نست، چدوم بہند قتے وپف پے ہمدگہ قیس ام؟
اس دے عجایب ساذہ سوال فکین شونچ دئخ۔ وپف تہتے الہف صبر چورج، لہک وھذ
اروم سبن ات قرار کنین، بعدے لوفج:
-اہ تہت، آدمین تہ پے یکدگر یا قومیات دارے قیست، یا بناج، یا ژیوج گے، یا فائدہ اس
اقتصاد۔ اما پد اساسے بہند آخرون، اتہ پد مس ہر رھنگٹ۔ یست جمعیت اند فائدہ بیو ارد
یست یہ غول ارد یست فک وے جمعیت ارد۔
گندہ جمعیت اکو یدے، یم اند یہ چدوم غول وے شیرہ فک پے خو کوم نید ات اس وپف
دگہ اہلے جمعیت غارت کینست۔ بشہند جمعیت اکو یدے وے عضوین فائدہ اس اقتصاد
آخری آخرون اند بیو خہ، بعد وے تہ یہ چھی یث نہ قہرذبد اس بین یئدا، اتہ دھذ دگہ
قوتین قہرذے بین وے درون آزادت عمل کنین۔

دعوا بینے زف وستاڈ ات کبنتی بون

یے خُد پرست زف وستاڈ کبنتی تیر سوار
سذج. یہ کبنتی دوسک تیخ ات، یو کبنتی
بون قتے ہم صحبت سذج. اس وے کبنتی
بونے پپینخ:

-اہ را زف ات سخندونے یت بنئج آ؟

جوابے ڈاذج:

-اہ ونستا نی.

ید آدمے وے رد لوفج:

-توت خو نیمے زندگے بریاد ڈاذج!

وے کبنتی بون اند وے زارڈ خفه سود،
اما وے سبب ادے بہ تمکین ات بہ تربیت
قُد، طاقت کبنت خو یے چیزٹ نہ لوفد.
اک دے وخت اند توفون درو اندید، دھذ
غله جو بنین یدپن ات دم کبنتی بہ ضربت
جُکپن، اتہ یہ اس ضربے صاف خبن
جو بنین درو قُربنت. ید کبنتی بون دے
عالم ارد سوال ذید:

-اہ وستاڈ توت پناورے اخمہند آ؟

لوفجے:

-اہ جون نی!

تو تہ پس شچ کلے خو زندگے بر باذ دھذے، دوند جہت ادے مائش تہش ار گرداف ذے یام!

اس (مثنوی معنوی) جلال الدین رومے

حکایتے دھقون ات شبر

یہ بسئذ تر یے ساذہ دھقون خبز شبر
ذبذج خو وے ژاو تَدیردذ. بعد صاف
سبرے تأثیر تے وم جای تے اَرست. وے
دھقون زارذ تے هر چیز خه غلج سوذ
خو گنجکاوے وے تے غلبه کِبت. بعد
برابر بنهب اس لُپف اند اندیزد خو سوذ
تر بسئذ، خو ژاو خبر زئبتاو. ید تارک بی
مئست بنهب، یو خُئپ- خُئپ یاذد، دے
تارکے ندے گمُون کِبت، وے ژاو اریخ،
پے شبر اند یاذد خو، الهف دُست وے ذید
ات چئود، سوذ دل پر خو، خو زارذ اند
لوقد:

-اہ را یدہ مو ژاو برجای.

اتہ یو شبر تر وے چاست ات چُرت ذید:

-ید مغرور ات کور چارک می تر تارکے یند گمُون کِبت وز ام دے ژاو ات چئود مو، ات
دے بخت تے یم اس حد سبر. تر رُبتناگے یے ید مو خه وینچت دے تلخه وِبتناف بُنچیفجت.

اہی حکیم! اس باطنے واقعیات خُبث خبر خه ساوے اس عاتف تہ مس لطف اند نر جیسے.
اس(مثنوی)

خبر اس سپرے غلبہ یے ظالمین

موسیٰ یے اس حق پببئچ:
-سبب چیز، الھف آدمبنت دس آفریدہ چورج،
ادے وپف کار غیر اس ظلم ات فساد دگرگہ
یے چیز گہ نست؟
جوابے ذاج:

-ھر تھم پیغمبرے پہلے ندے لھکچود ات،
پس مرکھب صفت آدمث روون سوڈ، یو
مرکھب دستور دایم ردے مھرکھ .
عیسیٰ یند وے طالع علم ات معرفت، اتھ ھر
تھم اند وے طبیعت مرکھب دستور، وے ند
وے طالع پھست، یو کم عقل ات نادون ات
پس مرکھب، بعد ید معلّم، مرکھب تھ غیر
اس ابلہ یونہ کار دگرگہ یے چیز گہ رمنداو
نہ قھرذبد .

ھر تھمے خو طبعے (طبعے) خورد رھبر چود، یو سوڈ مرکھب بندہ، اتھ مرکھب بندہ یند اس
مرکھب پُرا ذنداو اچ وخت امکونث نست. ات مرکھب اند یے فکر دوند- کھد اند خورد واپس
قُریم، خَام. ھر تھم اند وے نفخ اس وے عقل پُرا خہ قُبد، وے عقل تھ مس مرکھب مجاز
سوڈ خو ار پستے واپنت. ھر چھی یے سعی چود وے عقل پُرا قُبد اس وے نفخ، یو تھ سوڈ
مرکھب تے سوار، اتھ اس زور سوار مرکھب تھ موم دستور سُست سوڈ ات ملایم، ھر چھی
برعکس، یھ وے تے سوار ات یو وم اختیار !

دس کوبسبب کے، لھک اک وپف آدمین ادے وپف سعی تر دزدے، فھند ذنداو، شقبے،
رھزنے خہ، وپف اند وپف کار تورد حیاتے قُبد، اس وپف مقصد باید خبردار قے یت، تو
خلل باید اس وپف کار دایم پُرا قُبد. خو عمل قتے فک وخت وپف کار بہ حدے امکون بی
قدر ات بی اعتبار گردبن .
اس (مثنوے)

حکایت دربارہ سے بغداد دُفوسک انجھفج

یت ام تر دس تاریخ ادے اس وے سیر
 بوی خبر سبتاو بی فائده نِسْت. یہ
 مہٹ یہ بغدادیچ دُفوسک انجھفج
 سذج تر کوہ یپن، دُفوسک لہک
 انجیفد. اس کوہ بُن اند بِنکیداو سر
 کِنبت خو واستہ۔ واستہ تا ژنج ات
 لازرپن بیر فرایت. اتہ معلّم گہپ، ہر
 تہم خہ بِنکیرت، یو تہ فرید. تو مس
 بی رفیق دایم پس خو مقصدت فے،
 اس یہ صد بہ سر کے یت تر دگہ
 سد نرجیس، اس جزو تر کُل سعی
 کے، اتہ آخرے آخرون تہ وے یا پیدا
 کنے، یا تہ تر نِسْت فہرے. دے
 ربوداج اند دے اول مقصد فُد، خو

اَبنا یرد یہ چدوم دُفوسک انجیفد، اما وے گرگنوبنہ قریب زمستون، یو نامبذ درو سِد سْت.
 یک دے وخت اند وے خبم زاد یہ یہخ چورج غلہ یہ زار دُفوسک تے، سر پرایے اس وَم
 بناج ذنرت، بعدی خورد لُود: -اہ را، پد یہخ چورج ات میرخن اردل، اتہ شیچ دم کرنبن ام
 خو یاس ام ار بنہر، لہک مردم حیرون ات لال سود، اتہ وُز تہ ہم مشہور سام، ہم تہ
 فہرذے یُم خورد فائده کن ام.

بعدے پد ربوداج وَم اردل الہف جای کرنبت، اس ژنجے وَم یاد تکاف دے یت، ار وے
 تکاف تلتنبے جمع چود خو چودے وَم ارد برزین، اس وپف تیرے الہف فہنبن مس فیست.
 وَم اردل غفخے اس چید ستن مس زیات دے، چوبنتے وے قوت وَم کرنبتاو ارد کمے درو
 چید، خہقد ار قریب دے قشلاق، ذو نفر گہ یہ پیدا چود خو بعدین دھڈ یکجایث قود وَم
 واستہ۔ واستہ تر بغداد. وے ند گمون فُد، یہ میرخ، اما یہ زندہ فُد ات کرخت سجن اس
 شتایے. بعد اس وے یدے دھذب تر بغداد اس وے سحر وے دے دپد، دم اردل خبر تیزت
 بنہر اند تر فک غور فریبت. دریا خبز اند یہ غلہ مپدون فُد، ات یو یہ یہ ذو ساعت
 اندے دپف خو ہمراہ یپن قتے صحنہ یم اند میزد خو دم اردل بن یم تے برجای چود. اس
 احتیاط فا فہنبن قتے یہ الہف گہ دم فیست ات الہف جای گہ تلتکن بن مس وَم تے
 پتئود. دم مپدون گرگنوبنہ یپن دے ہمراہ یپن فہنب فیست خو ہر تہم ارم دپد، اس وے یپن
 تماشاہ جہت پول زابنت. اتہ پد مردم اس خلیک تا غلہ (غللہ)، اس چارک تا رینک، غول سْت
 خو اس صد ہزار مس تیر زاد. دے وخت اند خیر اندوید ات آستہ-آستہ زمونہ کش درو چید،

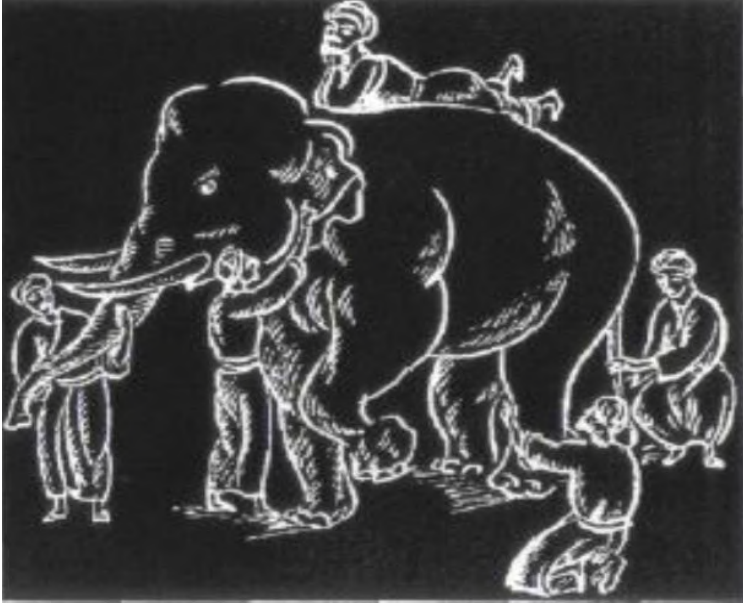
دَم اِرْدَلِ تَفْ ذَاذ، پِدْ گَهْرَمِ دَرُو سِدْ اِتْ اِسْ كِرْخْتِے اَزَادِ سَتْ، دِے جِهْتِ دُوس-دُوسِے خُو جُمبِنْتَاوِ سِرْ چُودِ. دِهْذْ قَرِيبِ وَرِيقُنْ اَدْمِنِ يِنِ حَيْرُونِ قُدْ، دِبْفِ حَيْرُونِگِے تَرِ بِنَاجِ نَرَجِيْدِ خُو زَبَايِنِ خُو دَرُو تِيژْدِ سَتْ. اِتِهْ پِدْ زَبَا مَرْدَمِ غَلِ اِسْ بِلَا بَبْخَبِرِ (بِيْ خَبِرِ)، اِتْ تَرِ پَرَا زُورِ كِنِسْتِ، دِے جِهْتِ بَرِغِهْ يِتْ نَبْسِيْدِ- نَبْسِيْدِ سِرْ سَتْ خُو غُو غَا يِتْ نَالِهِنِ صَدَا پِے اَسْمُونِ فِرِيْتِ. پِدْ اِرْدَلِ اِسْ دِے وِعْغِهْ بُوْ صَاْفِ اَكْهْ سَتْ، بَعْدِے شِيْچِ خُو ذَاذ، دِبْفِ قَبْنِبْنِے زِدْبِنْتِ خُو تَرِ حَمَلِهْ نَرَجِيْدِ. اِتِهْ پِدْ دَفُوسِكِ اِنْجِهْفِيْچِ اِسْ بِنَاجِ خُو جَايِ تِے قَاَقِ ذَاْرَكِ گَهْبِنْتِ اِتْ، چُرْتِ تِهْ ذِيْدِ، اِهْ رَا، وُزْ اُمْ كُوْ چِيْزِ قُوْدِ؟ غَلِے خُو فِكْرِ سِرْ نِهْ چُورْجِ اِتْ پِدْ اِرْدَلِ وِے يِتْ وِے اَبِنَاكُوْنِ لَقْمِهْ يِے خُوْمِ چُودِ خُو بَعْدِے خُو نُسْكِ تَرِ دِے غُولِ كَرْبِنْتِ، خُوْنْدِ هَزَارِ اَدْمِے يِيْدِ اِنْدِ شِيْپِيْكِ چُودِ خُو ذَاذِ اِرْ دَرِيَا زِيْمَبِ خَنْدَقِ اِتِهْ پِدْ بِيْ بِنَاجِ دِے مَرْدَمِے وَمِ ژِيْرِبِنِ قَتِے سِنْگَسَارِ چُودِ اِتْ دِبْفِ زَنْدِهْ رِبْذِجِنِ بِنِ جُوْنِ اِسْ بِلَا خَلَاَصِ سَتْ.

تُونْدِ تُوْ نَفْخِ، بِيْ رَفِيْقِ تُوْ اِرْدَلِ نِهْ نِسْتِ؟

يِهْ تِهْ اِسْ تُوْ پَاتِ بِنَاھِ يِے طَلَبِ خُهْ كِنِسْتِ، تُوْ تِهْ چِيْرِے؟ اِتِهْ پَاتِ بِنَاھِ خُهْ قِے يِے يِگِهْ مُلْكِ اِنْجِيْقِدَاوِ تُونْدِ خَايِيْنِ نِسْتِ اَ؟ فَقِيْرِ اِنْدِ وِے نَفْخِ چَخِيْچِ دَاَنْگِهْ، اِتِهْ بَايِ يِنْدْتِ چُوبَسْتِ يِهْ اِرْدَلِ گَهْبِنْتِ خُو اِبَاْبِنْتِے وِے. تُوْ خُو نَفْخِ پُوْنْدِ اِنْجِهْفِ، لِهْكِ يِهْ اِرْدَلِ دِسْتُوْرِ دَايْمِ ژِنِجِ اِنْدِ قَبْدِ يِهْخِ چُورْجِتِ كِرْخْتِ، تَرِ بَعْدَادِ خِيْرِ وَمِ مِهْ قَهْرِ، لِهْكِ يِهْ نِهْ تُوْرْدِ بِلَا سُوْدِ اِتْ نِهْ مَرْدَمِ اِرْدِ.

اختلافات دعوا در باره یے فیل قالب

قدیم دورہ یند تر ہندوستون، یے
خُلک بشہر خبز اند آدمبن پن یے
غُلہ یت پیچ-آپیچ بای فرورج.
یے مہٹ خبر یادد ادے، تر وم
بای ہر چدوم خہ عجایب حیوون
پیذا سذج. حقونے یے فیل
خوردت ترم دپذج. اتہ ید مردم تر
تارکے خٹپ-خٹپ تے خو پوند
فرپد ات، از ام نبتیزد ات خو
تصورات لوقد. بیو لود: -اہ را، ید
حیوون ہر رھنگ رگوف نہی،
خای مورد باوربت ات خای نی!

ید یگہ(یے گہ)، وے فیل غور

اندے قہپ خہ ذاذج تر تارکے، لودے:

-فیل ات بنوخ کُنک اند وُز یے چیزت فرق نہ ون ام!

ید ارہ یم، خو ببنے خہ سئوج فیل پاذا ارد، لودے:

-ید دہق گھپ فک بپدرک(بے درک)! فیل ہر رھنگ چید ستن!

ید خقارم، چدوم تصادف قے اس بلند جای تے وئسچ وے میذ تے خو بعد نبتویج اس دم
بای یند، بلونے چورج:

-خو دستبن قے یم وے خٹیت، وے ند ات تہخت اند برابرے!

ہر تہم خہ لوقد- ید حیوون ہر رھنگ رگوف، یا بنوخ کنک، یا ہر رھنگ ستن، یا یو

مست فذج، یا پے صاف یگہ حیوون اند ذاذج، یا دے نی یو دروغوی!

اتہ یے خُلک شعمت وپف اند خہ فذجت، وپف اختلافے وختت بنئسجت. دسگہ مس ماش

حسیات، ہر رھنگ ماش بین دستور، فک چیزت وے رد دسترس نیست.

دے جہت خو خپمن دریا گردبن، لہک وینت فک چیزت. خو بین تے ونے، اما عجایب

ارد، ادے وپف خہ جُمببنت، نہ ونے.

ماش ام کبنتی بین دستور دریا یند، پے یکدگر اند مس خہ جُک ام، یک دگہ نہ ون ام، دوند

جہت ماش خپمن پن تیرہ سبخ. اتہ توند تو تنہ کبنتے دستور ات توت وے درون ترخورم

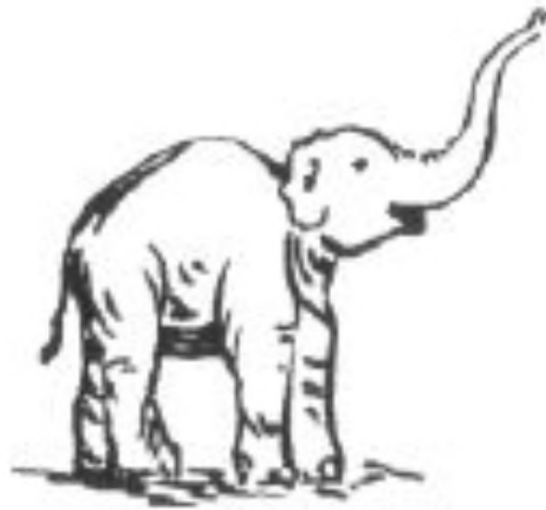
ذاذج، اگہ ساو، بنخ نخوا نہ ونے؟ ہر رھنگ بنخ اس بنخ خہ یئست، دسگہ یگہ رو اس

بیگہ رو تر پرا یئست.

اس " مثنوی":

مسیح و عیسی کجا بود، کہ آفتاب

کشتی موجودات را میداد آب؟
آدم و حوا کجا بود آن زمان،
که خدا افکند این زیح در کمان؟
این سخن هم ناقص است و عبتر است،
آن سخن، که نیست ناقص، آن سر است.
این جهان همچون درختیست، ای کرام،
ما بر او چون میوه های نیم خام.
سخت گیرند* خام ها مر شاخ را،
رانکه در خامی نشاید کاخ را.
سختگیری و تعصب خامی است،
تا جنینی، کار خون آشامی است!
چیز دیگر ماندش، اما گفتنش ،
با تو روح القدس گوید بی منش

خرهنگ قزوینے چارک اند فُد وے داو شبر صورت خو فیک تے گلک دُند ات بعد بنیمون ستاو اس دهرڈ سوزبن

یہ اہ را، نغور شیچ، خرهنگ تورڈ بیون کن
أم قزوین بن کارنگے۔
وہف عادت دسگہ فُد، گہ وختت چوبنت،
قزوینے یت تر دلاک خبز خو کالکے خو داد
یے چدوم صورت خو اندوم تے۔ بعد اس
احوالپرسے ید چارکے صایبخونہ رہ لود،
موند مس باید یے کبودے فُبد۔ ید دلاکے وے
پینخت:

-چے صورت تورڈ کالک ذہم؟
لودے:

-یے بدکار شبر، بلہند رھنگ قتے!
سوالے داد:

-چدوم جای تے یو باید فُبد؟
-مو فیک تے!

لودے: -اہ را بشھند! قہ، تیارہ خو کے۔
ید چارکے خو گرتہ اس خو تیژد خو مرکھبک
تے نوست خو تیارہ سُت۔ ید دلاک دذ خو سر
تہز سیخ زابنت خو گلک دُندے سر چود۔ دے
چارک، دے پھلوون اند، دے میڈ سوزبن درو
چید۔

بعد دے ند، دے نالھن سر سُت:

-ای، ای پچچہ! اہ را زیدت مو، تو تہ چیز تھڑے؟
جوابے داد: -ون اہ را، آچ چیز (آچیز)، شبر!

بعدے پینخت: -اتہ اس چدوم عضو اندت سر چود؟
لودے: -اس دُم اند أم سر چود!

-اہ را تو دے دُم لھک! ید تو لو مو نای یرد برزین سُت تے، مو دھم مس بشھند نہ نستیزد!
گھپ نست، لھک شبر بی دُم فُد ات، وُز اس سیخ دُند سُسْت مہ سَام۔ ید دلاک نرجید تر دگہ
جایے صورت ات، بی رحمت تہ سیخ ہنّف کینت۔ ید چارکے پینخت:

اہ را تر چدوم اندومت فریپت؟

لودے:

-تر غور!

-لہک شچ دے غور ات اس یے گہ جای سر کے!
یو نرجید تر دگہ عضو. دے پهلوون اند دے وبنه لوڤد فا سر سٺت خو سوالے چود:
-پد چدوم اندوم؟
لودے:

-قیچ!
-لہک شبر بی قیچ قېد، سیخ دند کهم دے سود، دهرذ دوس دے!
پد دلاک حیرون ات قاق دارگ سٺت خو، خو انگینتے ربود خو شهند تے خو دیرپخ فکر
چود. بعد وے قهر سفید خو یو یے خو سیخ ذاد زمهذ ارد خو لودے:
-یم خرهنگهچ کار؟ شبر اند نه یال ات نه دم، نه قیچ ات نه میذ* نه غور ات نئخ ات غنغ،
پاذبن بن غل مس نست، پس یو چیز؟
دسگه شبرے خدای مس آفریده نه چورج!

اس خو گبر نهفخ نپش آزاد سٺتاو مورد شچ خه فارت،
نپش دهرذ ارد صبر کن، بی عاقل ات آزاد فراد!
اس " مثنوی "

نقل در باره یے اک وے چارک، یو یے پوند تے شغ خہ نند

یے چارک، هر رهنگ چدوم خه
 درُبت کار ات خیر سخن دستور،
 خو گچه مابین اندے شغ نبرد.
 نو-ارهی سال نرجید ات، یه غلله
 دے ست خو پوند درو انجیقد.
 دهڈ دے گچه آدمپن بن وے
 ملومت درو چید ست:
 -اه را، پتن دم شغ خو تر پہلے
 دم کے!

اته یو تر دے کار اچت خو پیخ
 نه گردبنت. ارهی- خفار سال گه
 نرجید، یه شغ دوند غلله ست،
 ادے دپف جل-پل پاذا اند حق درو
 ذئد ات دپف غلله بین اند دپف
 پوبساک تکه درو چید. حاکمے
 وے تر خو خبز قیوج خو لوقجے
 وے رد:

-وم خو شغ اس پوند تے زے!
 یو یے لود:

-بشهند، بئمنی افر(بئمنی تر افر) ته وُز وَم پتن اُم!

یے چند وخت گه نرجیدج ات، یه شغ درخت درو گهنت. تر حاکم بن خبر فرئیت ادے، یو
 چارکے غل خو شغ اس مردم پوند تیر تر پہلے نه چورج. فاگه یے حاکم تر خو خبز اس
 دے شوذ دوست قیوج خو لوقجے وے رد:

ی چھخت وعدہ، تر پرا شچ یه، چیز تو زباکاو کے کنے؟ چیز ارد تو هر تاٹ لوقے بئمنی-
 بئمنی؟ ید شغ هر مپٹ غلله دے یت سپرخئیں دے سود، اته یم ماش شغ پتئیچ قاق ات پیر
 دے. تیزدے ساو خو پتن وَم ش! حس نه کنے، تو عمل هر رهنگ اکه شغ خه، مے آدم
 خسته کبنت ات، یه گه زخمے. خوندپخت تو بی خبر اس خو گنده خُلق؟ خُبنت بنا مس اس
 خو خسته سذج. اته خوندپخ اس تو بین عذاب اند بیگونه یت قومیات؟ یا تفهر زے خو وَم شغ
 گُت کے، یا دے نی گل پے وَم پیوهند کے! گل ارد ته آدمپن وے شوذکپن بخنبنس کن بن،
 دوند جھت اس وے بوی بین مست! ات تو ته مس ساوے اس مردم ملومت آزاد!
 "اس" مثنوے

چون زخود رستی، همه برهان شدی،
 چون که بنده نیست شد سلطان شدی.
 ای خنک زشتی که خویش شد حریف،
 و ای گل رویی که جفتش شد خریف!
 برگ بی برگی تو را چون برگ شد،
 جان باقی یافتی و مرگ شد!
 چون تو را غم شادی افزودن گرفت،
 روزه جنت گل و سوسن گرفت.
 آن چه خوف دیگران، آن امن توست،
 بت قوی از بهر مرغ خانگ سست.
 باز دیوانه شدم من، ای طیب!
 باز سوادى شدم من، ای طیب!
 حلقه های سلسل تو زو فنون،
 هر یکی حلقه دهد دیگر جنون.
 داد هر حلقه فنونی دیگر است،
 پس مرا هر دم جنونی دیگر است!
 پس فنون باشد جنون، این شد مثل،
 خاصه در زنجیر این میری اجل.
 آنچنان دیوانگی بگسست بند،
 که همه دیوانگان پندم دهند!

قصہ یے جوحی یت اک وے غدہ یو یے خو تہت خہ نیود

جوحی خو تہت قتے دست مے دست یے کُچہ فہ نرجیسبن. چسبن ادے یے حویلے خبز اند غول ات، یے غدہ تہ غل اس خو داد نود ات، لو قد تہ:
 -اہ تہت، تو یین تر کہ روون چورج؟ تو تہ شچ یاسبن تر تہنگ چید، ادے ترم نہ پلاچ ات نہ قالین، نہ تر بنہیے خراو، نہ مپنن گرزہ، نہ ترم خرچ ات نہ وے نبنون! تر دس منزل ادے نہ وے ند دقے، نہ وے ند دشید، نہ یم ند یے یار بشہند ہمسایہ! تر دس چید، ترم خبم اند نہ نور رست ات نہ نبنون، نہ پوست ات نہ وے رہنگ! وے مو درہستہ!
 دسگہ گھپین ذید ات نود. جوحی تر خو تہت لو قد: - ی تہت، دے چارک تہ کو تر ماش جای نہ یاسبن آ؟ وے تہتے جواب ذاج: - ی تہت، ابلہ مہ ساو! جوحی یے لو فح: -اہ تہت، ہر چیزے پد غدہ خہ لود، دھذ نبنونہ یین پن ماش چید نبنونہ یین قتے برابر۔ نہ ترم پلاچ ات نہ قالین، نہ تر بنہیے خراو، نہ مپنن گرزہ، نہ ترم خرچ ات نہ وے نبنون! نہ وے ند حقونے دقے، نہ وے ند بنرن دشید، نہ وی ند فراخ حویلے، نہ یم اند یی یار بشہند ہمسایہ!

اس "مثنوی":

زین نمط دارند بر خود صد نشان
 لیک کی بینند آن را طاغیان
 ہر کہ دید الله را الہی است
 ہر کہ دید آن بحر را آن ماہی است
 این جہان دریاست و تن ماہی و روح
 یونس محبوب از نور صبح

ماہیان جان در این دریا پرند
 تو نمی بینی کہ کوری ای نژند

بر تو خود را می‌زنند آن ماهیان
چشم بگشا تا ببینی شان عیان
ماهیان را گر نمی‌بینی پدید
گوش تو تسبیحشان آخر شنید
صبر کردن جان تسبیحات تست
صبر کن کان است تسبیح درست
هیچ تسبیحی ندارد آن درج
صبر کن الصبر مفتاح الفرج

بناج دُرجن بنہرے

یہ چارک خو حویلے ندے فُذج اتہ بنا
کھف اند وے دروازہ بیت سود خو یے
رہنگ زبُذچن یاش (جوون) غذہ ژئبت-آ-
ژئبت تر وے حویلے ذبذد. یم صایبے
خونہ چاست، وے ندپن وے شندپن مس
نیلے سِخ ات، یو خَبس-خَبس نفس تاژد،
وے خَبمپن اند بناج برجای. پببخت وے:
اہ را، توت ساز آ؟ چیز جہت تو رہنگ
زبُذج ات اس تو دُست تا تو اندون لبرخہ
کِبت؟ ید تر کُچہ چیز گھپ ات خبر؟
یو یے لوفج:

-اہ را ید مَاش مرکھبپن پات بناہ مجبورے
کارپن جہت نر مرکھبپن جمع کِبت.
صایبے خونہ لوفد:

-دذ توند اس دے کار چیز غم؟ وھذ خورد
مرکھبپن جھمپن، توت دذ مرکھب نِست،
بی غمٹ خو کار کے!

-ی را، نی! دپف وے نوکرپن اند اس وے
دوند فرق نِست، دھذ دس زورے یت
ببدادے کِنپن، ادے دپف ارد دوند فرق شچ
نست، آدم یا مرکھب، مو مس فہرذے بین

مرکھب جای تے زئبتاوا! چوبنتت ادے یے چدوم مرکھب صایبپن جنجال اند وے چار پا
جای تے یاد!

-اہ را، دوندپخ بنا مس نہ فُذج. مَاش پات بناہ باید دس مہ فُذد، یو غل، مو گُمون، یے کار
یگہ (یے گہ) فرق کِبت، وے غورپن غل پسنپن ات، وے خَبمپن غل ونپن. تو خُبٹ آدمے
وے یت اس دپف مرکھب انجھفچ نوکرپن بناج مہ دُئر. عیسیٰ یے دورون دستور خو
حساب کے، تو جای لھک چارم آسمون اند فُذد، نہ اینکے کھدون اند. ممکن، یے وخت ار
کھدون درون مس فُذد، اما کھدون صایب اس چارپا، یو وے خبز اند خہ، فرق کِبت.
دے مرکھب-پرکھب شچ لھک اتہ یہ تر گل ات گلستون نرجیس ام.

یمہ، یہ تر باغ خو وُبن کِن ام. تر انار ات تَرُنج ات، تر مون ات کیون. بعد تر شراب ات
خہرپن. بعد خو وُبن کِن ام تر دریا، وَم اند ہر چَلپک تو لو اس نقرہ یند. بعدت چوبنت،
فریبت ام تر تَرَفوندپن، وھذ اک دس، ادے ہر تھمٹ وپف وینت، اما وھذ تا آسمونپن بخ پن.

هر جاندے دس بېکنار آسمون ادے يے چھي پے وے آخر نه فرايت. بيو پے يے نرقوند
زور کينت، پد يے گه (پگه) اس وے بي خبر، پے پگه. مُلک يم اند دس فراخ، ادے يے
چھي نه فھرذپد وے به سر کينت. دي جهت دس پوند ات دس رويش خورد زي يده لھک
وے چيداو فھرذپد
اس "مثنوي"

باورے دنداو یوربن و فایے یرد

یے اُردلے یوربن تے هجوم چود خو
اُوف (آف) وے درو تیژد ست. یو خو
چھنگبن قتے یود ات یم ارد قھپدخ
کینت، لھک یه اُردل وے مه
ابازد (ابزرد). اس سھمے خو جوُن
ووغداو ارد دبذ. اک اِد اند یے
شپر مرد وے ووغه بُف بنینت، خو
ھر خوند وے قوت خه فُذ، ژازد خو
یازد. چاست، پد اُردل وے یوربن
دوسک گه فُذ، ابازد. خو دراز تیز
شمشبر دے ذید شیچ وَم غنث برابر،
یہ خو دھم تیژداو قتے خُبٹ خو نو

بھن کینت. دس عیارے تے پد پھلوون وَم اُردل زینت. پد یوربنے حس چود، ادے اس
مھرگ خلاس ست. اس خُشے کُذ دستور وے گرگنوبنہ ژازد ات وے پاژ ارد خو مالت. اتہ
پد جوونمرد خستہ ست خو نوست خو دھم دُذ. اک دے وخت اند دپف خبز قه یے چارک
نرجیست. چاست، یے یاش (جوون) ماتے زارٹ نوسچ ات، پد یوربن وے گرگنوبنہ نارد.
سلومے چود خو پپینختے:

-اھ فراد، تو احوال ساز-ا؟ اتہ یم یوربن تورد چھی سوڈ؟
لودے:

-اھ را دے یم اس اُردل غنث اند نینفینت خو پد شچ مو سر بشھند با وفا رفیق!
پد راہ گزرے وے رد لوچ:

-یوربن ارد خو زارذ سپارتاؤ- پد ابلہ بین کار!
لودے:

توت خرھنگ قیت فُذج! نَخا دے یوربن ژیوجگے تو نہ ونے؟
جوابے ذاج:

-ابلہ ژیوجگے بی معنی یت بونہ قتے! مو قتے اس دے ترچھپ یاردم چیداو بی! تے، تاید
اُم مائش فُرت، دے یوربن شچ لھک، مات تو یام همجنس، ات تویت پد یوربن نی!
پد شپر مردے لود:

-ساؤ-ساؤ، خو کار کین، ی قیت!
لودے:

-موند مو کار اک اِد فُذ ات توند تو بخت نہ فُذ! ی شریف، وُز اُم اس یوربن کھم نست، وُز
تو ہمراہ خه قیم، پد تورد بیدے دے. تویت یوربن چنگھل خبز اند رسپت یکدیگر قتے، تو

اس کہ فہمے ید تہ بعد چیر کینت۔ دے ند فراست نِست۔ موند مو دل بی سببٹ غلچ نہ سؤد۔
تو دے گھپ نہ نِغورے، وُز اُم توید۔
ید یائشے جواب داد:- اہ را ساؤ، تو غمخوارے مورد درکار نِست! تو خو معرفت مورد اچٹ
مہ دقِیس!

لؤدے:

وُز اُم تورد دبنمن نِست۔ اس لطف فہرذے یے مو دہم تے تیداو، غل دہر نہ سُدج۔
جوابے ذاذج:

-اہ را وُز اُم ماتے زار ات خورم مو درو یئد، لہک مو آساینٹ خو ساؤ!
لؤدے:

-ہر جے ند وے کار ارد توند باورے خہ فُبد، وے خورد آبننا زے! خو حقونے عاقل آبننا
خبز اند بنئیداو بیدے دے۔ ہر جے ند وے زارذ تو تے ٹود، وے ہمراگے تورد بیدے۔
اتہ ید یاش خیال اند داد، اہ را مے ند مے در دل چیز؟ یم کو مو قصدتے فُبد، یا خو آبنناگون
قتے یے شرط چورج، لہک مو پے دے یوربش بناج کینت؟

اتہ اس دے یوربش فُک وے ند نپک گُمون فُد، تا وے جاببِخ، تولو یو یوربش قتے ہمجنس۔
اتہ ید فہمجاز چارک پھستتے لؤد لاجو خو توید۔ خوردت تہ چُرت نید، دے ند اس مو پند
ات روی راست گھپین دے خیال تر دِگہ طرف سؤد، پس پند ات نصیحت دے رد لوفداو
بہفایدہ۔ چوبنتت ادے دوا دہرذ لب دے (لپدے) کینت، پس یو اک وے دہرذ ارد نِست۔

اتہ ید مَاش پھلوون تر خورم داد۔ ید یوربش وے خبز اند نوسچ اتہ، اس وے تے تہ چَگن
کِش کینت۔ اس وے پیخ تے یے خوند تاف وم کش چود، اتہ یہ فا ذو-ارہی گرد نید خو
یادد۔ دے یوربش اند دے قہر سفید، بعدے بِنکود خو گرگنوبنہ، وینتے یے بشہند ژیر، یہ

خدارج ژیر دادگہ خہ فُد، زابنتے وم
خو یت۔ چوبنتے یہ چنگن بہ راوتت
دے پھلوون پیخ تیر تے نیسٹ، یو یے
دَم ژیر سبنت خو دادے وم۔ اس دے
خَبس ضربہ ید پھلوون خو جای
تے یت مود۔

اتہ علم ارد اک اد اند اک اد مثل معلّم
سَت، ابلہ ژیوجگے یت یوربش اند
بیوٹ، دے ابلہ دبنمنے تورد دوستے،
اتہ دے دوستے تورد دبنمنے۔ ابلہ
قسم مس تورد خہ خیرت، باور

مہک، دوند جہت دروغگوی چارک تہ قسم مس فریرد۔

اس "مثنوی"

چون کہ بی سوگند گفتش بد دروغ

تو میفت از مکر و سوگندش به دوغ
نفس او میر است و عقل او اسیر
صد هزاران مصحفش خود خورده‌گیر
چون اسیری بند بر حاکم نهاد
حاکم آن را بر درد بیرون جهد
بر سرش کوبد ز خشم آن بند را
می‌زند بر روی او سوگند را
و آن که حق را ساخت در پیمان سند
تن کند چون تار و گرد او تند

تکمیل ذانچن الفبا خُرنونے زف ارد(کرلیک)

پبوهند-۱

ТАКМИЛДЬОДЪЧИН АЛИФБО ХУГЬНҮНЭ ЗИВ-АРД

Бйсту ашт арф ас руусэ алифбо:

Аа Бб Вв Гг Дд Ее Жж Зз Ии Йй

Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу

Фф Хх Цц Чч Шш Ъъ Ьь Ээ

Пйндз кирйлэ арфен: Ff Kk Чч Ий Уу

Дъйс арабэ адал: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Махсуус алуматен:

<p>اپاستراف' + جمعے برابرے= بهند سازے § شماره N°</p> <p>کمے > زیادے < مolf حق © حفظ ®</p>	<p>تقسیم / ذو نقطه: نقطه وپرگل; سوال ؟ تگاف خهط_</p> <p>چهپ چُست قرور قوس } خبز چُست قرور قوس { قایم پارچه چه پہلے خهطک\ تیلده یا چُبِنک ~</p>	<p>ترے - خهطک - خبز قوس) وپرگل ، نقطه .</p> <p>سودا ات @ راست غور چهپ قوس] راست غور خبز قوس [غنقک ^ ضربه `</p>	<p>مخصوص علومتین لومتین: خالے جای خِطاب ! ناخونک " اس صدے % چهپ قوس) مخصوص علاوه علومتین: سودا شماره # دالر \$ سودا یا & بنتنرُحک *</p>
---	--	---	--

پبوهند-۲

ТАКМЙЛДЪОДЪЧИН ИМЛО АЛИФБО ХУТЪНҮНЭ ЗИВ-АРД

Сйву се мустақил арф ат новь иловьачуутыч дуовьо йо амвьасл урууф:

А а [a]	Аа аа [a:]	Б б [b]	В в [v]	Вь вь [w]	Г г [g]	Гь гь [ɣ]
Ғ ғ [ǰ]	Д д [d]	Дэ дэ [ɜ]	Дъ дъ [ð]	Е е [e]	Ж ж [ʒ]	З з [z]
И и [i]	Й й [y]	Йй [i:]	К к [k]	Қ қ [q]	Л л [l]	М м [m]
Н н [n]	О о [o]	П п [p]	Р р [r]	С с [s]	Т т [t]	Ть ть [θ]
У у [u]	Уу уу [u:]	Ү ү [ú]	Ф ф [f]	Х х [kh]	Хь хь [h]	Ц ц [ts]
Ч ч [ch]	Чч [j]	Ш ш [ʃ]	Ъ ъ	Ь ь	Э э [ə]	Ээ ээ [ə:]

Лотгийнйат йуунүнэ ишорат, баройи мисол е = e; э = ə, ээ = ə: ас рууйи басомадэ (такрорэ) арфен зохъчин, дунд чаат: басомадэ (е) ~ 0, 025; басомадэ (э) ~ 0, 028; басомадэ (ээ) ~ 0, 004. Таағйрот алифбойанд ас 30.01.2012.

گنت شرحے املا الفبا یرد

اس اول صدا دار آوازیں اشارہ چس أم:

پرا دراز آوازیں:

- ی، ی، ے. مثال: - بید (ناپدید شد)؛ بیر (پاهین)؛ فیر (سیر حاصل)؛ وئب (درزه)؛ سئر (غله ی کوفته شده).

زبا دراز آوازیں:

- آ، و، و. مثال: مال (اشیا، چهارپا)؛ مات (مانده شده)؛ بون (ریش)؛ وون (پشم)؛ مون (سیب). مابینے دراز آواز: ه. مثال: - بهت (اتاله)؛ یهخ (یخ)؛

گنت آوازیں: - آ، ا، ا، ے. مثال: - بت (بغل)؛ یخ (خواهر)؛ دچار (دچار)؛ قد (باشد)؛ گنت (کوتاه)؛ پئخ (پسر)؛ درازدے (درازتر)؛ گشے (گرمی).